

UNITAT 7

Títol VI. Infraccions i sancions administratives

CONTINGUTS

- 1. Introducció**
- 2. Infraccions**
- 3. Gravetat de les infraccions**
- 4. Sancions**
- 5. Disposicions finals de la Llei**
- 6. Bibliografia**

1. INTRODUCCIÓ

El títol VI de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, estableix un règim d'infraccions i sancions en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes. La Llei assenyala que qualsevol acte per omissió o per acció que comporti l'esdeveniment d'alguna de les situacions que aquest text descriu com una infracció, s'ha de sancionar com una infracció administrativa, i s'han de classificar alhora en lleus, greus i molt greus. L'àmbit subjectiu dels possibles actors de la infracció s'estén tant a les persones físiques i jurídiques, com a les públiques i privades. Per tant, es tracta d'una possibilitat en què pot incórrer qualsevol agent que es relacioni dins el teixit social de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. INFRACCIONS

Per la realització d'omissions o actes típics, antijurídics i culpables prevists a la Llei, el règim sancionador es regeix pel principi de legalitat de la potestat sancionadora, previst a la Constitució espanyola. Això suposa que el principi de proporcionalitat i el principi de prescripció sempre hi han d'estar presents. Convé fer especial menció a cada un d'aquests tres principis fonamentals que han de governar l'actuació de l'Administració:

- Principi de legalitat. Contingut a l'article 79, apartat primer, de la Llei balear d'igualtat, es tracta d'un principi general del dret, reconegut expressament per la Constitució (art. 9.1 i 103.1), que suposa la submissió plena de l'Administració a la llei i al dret, la subjecció de l'Administració al bloc normatiu. El principi de legalitat implica, en primer lloc, la supremacia de la Constitució i de la llei com a expressió de la voluntat general, enfront de tots els poders públics. A més, el principi de legalitat suposa la subjecció de l'Administració a les seves normes, els reglaments.

És el principi més característic dels que configuren l'estat de dret; estableix la subjecció a les normes jurídiques —des de les constitucionals a les d'inferior rang de l'ordenament— de tots els ciutadans i dels poders públics, fins i tot quan aquests actuen amb facultats legislatives delegades.

1. Es consideren infraccions administratives en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes les accions i les omissions tipificades i sancionades en aquesta Llei.

- Principi de proporcionalitat. Regulat en l'article 82 de la Llei balear d'igualtat, es tracta de la correspondència entre la infracció i la sanció, amb interdicció de mesures innecessàries o excessives. Segons aquestes bases, la mesura que s'adopti ha de ser apta per aconseguir la finalitat que la justifica i, a més, ha d'adaptar-se de tal manera que es produeixi la menor ingerència possible.

Aquest principi ha estat expressament formulat per la jurisprudència europea, tant pel Tribunal de Justícia com pel Tribunal Europeu de Drets Humans en matèria sancionadora. A més, el Tribunal Suprem espanyol en sentència de 10 de juny de 1981 va considerar-lo un principi propi i característic de l'estat de dret, un dels principis constitucionals de garantia penal, comú a tot l'ordenament sancionador.

En concret, en l'àmbit administratiu, aquest principi es manifesta, d'una banda com a regla de moderació i funcionalitat, ja que les sancions han de ser en cada cas les necessàries perquè la privació compleixi la finalitat repressiva i preventiva; i, d'altra banda, com a regla de discrecionalitat limitada, en el sentit que és la jurisdicció contenciosa administrativa la que ha de controlar, si escau, l'adequada aplicació de les mesures sancionadores per l'autoritat sancionadora competent, per la qual cosa aquesta no exerceix les seves funcions de manera totalment lliure, sinó subjecta a uns paràmetres prèviament delimitats i posteriorment revisats, en cas que això fos necessari.

Per determinar la quantia de les multes i l'aplicació de les altres sancions, l'òrgan competent ha d'atenir-se als criteris de graduació següents:

- a) La naturalesa dels perjudicis causats.
 - b) L'existència d'intencionalitat o reiteració.
 - c) L'esmena per part de la persona infractora dels defectes que donaren lloc a la iniciació del procediment abans que se'n dicti la resolució corresponent.
- Principi de prescripció. Les infraccions i sancions sempre s'han de presentar per a un temps concret, passat aquest, necessàriament les faltes han de prescriure. Si la Llei no estableix res en aquests termes, s'entén aplicable la Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic. En el cas de la Llei balear d'igualtat, aquest principi està recollit en l'article 83, on s'estableix el règim de prescripcions.
 - 1. Les infraccions administratives molt greus en les matèries que preveu aquesta Llei prescriuen als dos anys; les greus, als dotze mesos, i les lleus, als sis mesos, comptadors a partir de la comissió del fet infractor.
 - 2. El termini de prescripció de les sancions imposades a l'empara d'aquesta Llei és d'un any per a les sancions molt greus; per a les greus, de sis mesos, i per a les lleus, de tres mesos, comptadors sempre a partir de l'endemà del dia en què esdevengui ferma la resolució per la qual s'imposa la sanció.

3. GRAVETAT DE LES INFRACCIONS

Tal com fa la Llei 40/2015, la Llei balear d'igualtat, categoritza les infraccions en tres grups (art. 85, 86 i 87): lleus, greus i molt greus.

Es consideren infraccions lleus:

- a) Elaborar, utilitzar i difondre en centres educatius de les Illes Balears llibres de text i materials didàctics que presentin les persones com a inferiors o superiors en funció del sexe o difonguin una imatge vexatòria o discriminatòria de les dones.
- b) Incomplir els acords de col·laboració entre les administracions públiques i els mitjans de comunicació subscrits amb la finalitat d'erradicar les conductes afavoridores de situacions de desigualtat de les dones, que preveu l'article 66 d'aquesta Llei.
- c) Vulnerar el principi d'igualtat d'oportunitats en la convocatòria de premis, honors i distincions.

Es consideren infraccions greus:

- a) L'incompliment de l'obligació de confidencialitat respecte de dades personals, socials i sanitàries de dones que constin en els expedients tramitats en aplicació del que estableix el títol V d'aquesta Llei.
- b) Les infraccions lleus que es reiterin per segona vegada.

Són infraccions molt greus:

- a) La reiteració per tercera vegada o posterior d'una conducta infractora objecte d'infracció lleu.
- b) La reiteració per segona vegada o posterior de la infracció greu de l'obligació de confidencialitat respecte de dades personals, socials i sanitàries de dones que constin en els expedients tramitats en aplicació del que estableix el títol V d'aquesta Llei.

Com s'ha vist en la unitat anterior, el títol V de la Llei fa referència a la violència masclista. Per tant, la Llei atorga una gran càrrega de responsabilitat a les relacions de confidencialitat que s'originen en tots els sectors en què es pugui tractar un supòsit de violència de gènere.

4. SANCIONS

La potestat sancionadora a què es refereix aquesta Llei correspon al concret òrgan administratiu que sigui competent en la matèria que s'estigui enjudiciant. Prèviament, aquestes competències s'han d'haver fixat per via reglamentària. Pel que fa al procediment que s'ha de seguir, es té en compte el Decret 14/1994, de 10 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament del procediment que s'ha de seguir en l'exercici de la potestat sancionadora a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i també els principis que estableixi la legislació bàsica estatal i autonòmica relatius al règim jurídic i al procediment administratiu de les administracions públiques i del sector públic.

Segons els articles 88 i 89 de la Llei, l'aplicació de les sancions s'ha de dur a terme de la manera següent:

- Les infraccions lleus es poden sancionar amb una advertència o amb una multa de fins a 3.000 €.
- Les infraccions greus es poden sancionar amb una multa de 3.000,01 € a 30.000 €, o amb la prohibició d'accedir a qualsevol tipus d'ajut públic de les administracions públiques de les Illes Balears per un període comprès entre un i tres anys, o amb la inhabilitació temporal, pel mateix període, de la persona física o jurídica responsable per exercir la titularitat de centres o serveis dedicats a la prestació de serveis públics.
- Les infraccions molt greus es poden sancionar amb una multa de 30.000,01 € a 90.000 €, o amb la prohibició d'accedir a qualsevol tipus d'ajut públic de les administracions públiques de les Illes Balears per un període comprès entre tres i cinc anys, o finalment amb la inhabilitació temporal, pel mateix període, de la persona física o jurídica responsable per exercir la titularitat de centres o serveis dedicats a la prestació de serveis públics.

La Llei deixa oberta la possibilitat a l'acumulació de dues o més d'aquestes sancions per a cada tipus d'infracció, sempre que se segueixin criteris d'intencionalitat, participació en la comissió o l'omissió, abús d'autoritat i reiteració. En qualsevol cas, la imposició d'alguna categoria d'aquestes sancions sempre s'ha de fonamentar d'acord amb els principis constitucionals esmentats i la legislació vigent en el moment en què es du a terme la infracció. Com a contrapunt necessari a aquesta qüestió, la Llei també permet la concurrència d'aquestes sancions amb qualsevol altra responsabilitat en què es puguin incórrer

pel que fa a altres àmbits. A més, quan, amb motiu dels expedients administratius que s'instrueixen, les conductes a què es refereix aquesta Llei puguin revestir caràcter d'infracció penal, l'òrgan competent per imposar la sanció ho ha de comunicar al Ministeri Fiscal, amb la finalitat d'exigir les responsabilitats penals en què hagin pogut incórrer els subjectes infractors, i s'ha d'abstenir de continuar el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no s'hi pronunciï. La Llei ajusta pràcticament el seu contingut, pel que fa a infraccions i sancions, al contingut de l'esmentada Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

5. DISPOSICIONS FINALS DE LA LLEI

La Llei deixa per al final una sèrie de puntualitzacions a les obligacions que ha desenvolupat:

- ✓ Pel que fa a l'elaboració i desenvolupament dels protocols d'intervenció per a l'atenció a les víctimes de violència masclista, s'han de tenir enllestits en el termini màxim de dos anys des de l'entrada en vigor de la Llei.
- ✓ Pel que fa a les previsions de l'article 71 d'aquesta Llei, quant a l'obligatorietat de disposar de centres d'acollida i serveis d'urgència, el Govern ha de garantir el finançament d'aquests recursos humans i materials fins que no entri en vigor el decret de traspàs que preveu l'article 14 d'aquesta Llei.
- ✓ Es deroga la Llei 12/2006, de 20 de setembre, per a la dona, així com totes les disposicions iguals o inferiors contràries al text de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.
- ✓ Es dona la facultat al Consell de Govern i als consells insulars perquè en el termini d'un any es duguin a terme les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per desplegar i aplicar aquesta Llei.
- ✓ S'inclou en l'àmbit de les seves competències la Llei 5/2000, per la qual es regula l'Institut Balear de la Dona, entitat que promou i proposa a l'Administració l'execució de projectes i l'impuls de mesures en aquestes matèries:
 - Una educació no sexista.
 - La incorporació de la dona al món laboral sense cap tipus de discriminació.
 - La salut de la dona.
 - La participació de la dona en la vida pública.
 - La protecció jurídica i social de la dona.
 - El tractament de la dona en els mitjans de comunicació i en la publicitat.
 - La promoció i el foment de la dona en el món de l'esport.

— Els continguts formatius per al personal destinat als centres o les unitats administratives que desenvolupen tasques relacionades amb polítiques d'igualtat.

6. BIBLIOGRAFIA

DONOSO, S.; PORTERO, C.; SANDALINAS L. *La igualtat d'oportunitats entre dones i homes al mercat laboral: el repte dels plans d'igualtat*. Barcelona: Projecte Aurora, 2009.

Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic.

Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.